

Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Centru), (jud. G. Stratulat)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău, (jud. A. Pahopol, V. Mihaila, R. Pulbere)

DECIZIE

21 decembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios
administrativ al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Maria Ghervas

Examinând recursul declarat de către Luchian Vera, reprezentată de avocatul Chirica Iurie,

în cadrul cauzei civile intentate la cererea de chemare în judecată depusă de ÎMGFL "Nr. 23" în procedura falimentului împotriva Luchian Verei cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 25 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea de repunere în termenul de declarare a apelului și restituită cererea de apel depusă de Luchian Vera împotriva hotărârii din 25 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău (sediul Centru),

c o n s t a t ă:

La 05 martie 2021, ÎMGFL "Nr. 23" în procedura falimentului a depus cerere de chemare în judecată împotriva Luchian Verei, cu privire la încasarea datoriei.

Prin hotărârea din 25 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) a fost admisă acțiunea înaintată de ÎMGFL "Nr. 23" în procedura falimentului împotriva Luchian Verei, cu privire la încasarea datoriei.

Invocând netemeinicia hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 25 iunie 2021, avocatul Chirica Iurie, în interesele Luchian Verei, la 15 august 2022 a declarat apel, prin care a solicitat repunerea în termenul de declarare a apelului, admiterea cererii de apel, casarea hotărârii menționate cu emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii înaintate de ÎMGFL "Nr. 23" în procedura falimentului împotriva Luchian Verei cu privire la încasarea datoriei.

În motivarea cererii cu privire la repunerea în termenul de declarare a apelului, a indicat că, la 05 august 2022, prin intermediul poștei, Luchian Vera a recepționat

încheierea nr. 006s-1288/2022 din 02 august 2022 emisă de către executorul judecătoresc Popa Ana, din care a aflat că există hotărârea judecătorească menționată. A reținut că, în afară de citație Luchian Vera nu a primit alte acte judecătorești, pe care instanța conform alin. (3) art. 276⁴ Cod procedura civilă era obligată săi comunice.

La fel a menționat că, Luchian Vera, neavând studii tehnice și superioare, nu posedă calculator și nu dispune de servicii internet în s. XXXXX, r-1 XXXX, unde ea domiciliază, din care motiv obiectiv nu avea cum să cunoască despre publicarea hotărârilor judecătorești pe pagina web.

Mai mult ca atât, contactând cu grefierul judecătorului Gheorghe Stratulat, Luchian Vera a fost ferm convinsă, că procedura va fi încetată, or, în realitate nu are datorii, iar ultima factură în suma de 1 700,06 lei se datorează faptului calculării consumului apei potabile din motivul neprezentării datelor de pe contor, verificat metrologic și instalat în ap. X str. XXXXX, X, mun. Chișinău.

A considerat că, omiterea termenului de contestare a fost întemeiată și se datorează necomunicării actului și trecerea la executarea hotărârii peste 1 (un) an de la data pronunțării.

Prin încheierea din 25 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea de repunere în termenul de declarare a apelului și restituită cererea de apel depusă de Luchian Vera împotriva hotărârii din 25 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău (sediul Centru).

La 09 noiembrie 2022, Luchian Vera, reprezentată de avocatul Chirica Iurie, a declarat recurs împotriva încheierii din 25 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea încheierii recurate și restituirea cauzei în instanța de apel la rejudecare.

În susținerea recursului declarat a menționat, în esență, argumentele invocate în susținerea cererii de repunere în termenul de atac.

Potrivit prevederilor art. 425 al Codului de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Având în vedere că, încheierea Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 25 octombrie 2022, expediată părților la 31 octombrie 2022, iar recursul a fost declarat 09 noiembrie 2022, instanța de recurs consideră că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul în termen.

Conform art. 426 alin. (3) al Codului de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Examinând temeiurile invocate în cererea de recurs în raport cu materialele cauzei și prevederile legale aplicabile speței, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat

de Luchian Vera, reprezentată de avocatul Chirica Iurie, urmează a fi respins, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 427 lit. a) al Codului de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Conform art. 10 alin. (1) al Codului de procedură civilă, sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

În conformitate cu art. 362 alin. (1) al Codului de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că, norma citată prevede expres momentul începerii curgerii termenului de declarare a apelului – data pronunțării dispozitivului hotărârii.

În conformitate cu art. 116 alin. (1), (3) al Codului de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

După cum denotă actele dosarului, dispozitivul hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru), a fost pronunțat la 25 iunie 2021.

La fel, este cert și faptul că, Luchian Vera a fost citată legal la examinarea cauzei în prima instanță, fapt confirmat prin avizul de recepție anexat la materialele cauzei (f.d. 19). Este de menționat că acțiunea depusă de ÎMGFL ”Nr. 23”, în procedura falimentului, a fost examinată în procedura cererilor cu valoare redusă, care potrivit art. 276³ din Codul de procedură civilă este scrisă. Prin încheierea instanței de acceptare în procedură a cererii, Luchian Verei i-a fost explicată procedura examinării cauzei, termenul de prezentare a referinței și a probelor, dreptul de a solicita examinarea publică a cauzei, iar încheierea respectivă a fost recepționată de către Luchian Vera.

Așadar, fiind cert faptul citării legale a Luchian Verei, instanța de recurs atestă prezumția cunoașterii ultimei despre un proces judiciar care ar putea să se răsfrângă asupra drepturilor ei și că acesta urma a fi examinat la o dată prestabilită – 25 iunie 2021.

Totuși, Luchian Vera a depus cererea de apel împotriva hotărârii primei instanțe, la 15 august 2022, respectiv cu încălcarea termenului prevăzut de art. 362 alin. (1) al Codului de procedură civilă. Or, din interpretarea corectă a prevederilor normei legale citate, este de înțeles că termenul de declarare a apelului curge de la

data pronunțării dispozitivului hotărârii.

Așadar, alegațiile din cererea de recurs referitoare la faptul că, declararea peste termen a apelului se datorează aflării cu întârziere despre hotărâre ceea ce în opinia Luchian Verei o îndreptățește să solicite repunerea în termenul de atac, se apreciază critic de către Colegiu, or termenul stabilit de lege pentru exercitarea căii de atac (apelul) se calculează exclusiv din momentul pronunțării dispozitivului hotărârii.

Jurisprudența CtEDO reiterează obligația părții de a lua măsurile necesare pentru protecția drepturilor sale de acces la justiție, inclusiv prin manifestarea diligenței în exercitarea drepturilor sale procedurale și a interesului față de soarta dosarului vizat (cauza van Harn vs. Germania, hotărâre din 11 septembrie 2007, cauza Pîrnău ș.a. vs. Republica Moldova, hotărâre din 31 ianuarie 2012 și cauza SA Universul vs. Republica Moldova, hotărâre din 10 iulie 2012).

După cum a fost reiterat supra, cunoscând despre o cauză civilă intentată împotriva sa și prezumându-se cunoașterea despre data examinării și emiterii hotărârii, Luchian Vera nu a livrat nici un argument *plauzibil* din care cauză a așteptat mai bine de un an, pentru a-și exercita dreptul de a contesta hotărârea.

În acest context, instanța de recurs apreciază critic argumentele recurente cu privire la faptul că se aștepta la încetarea procesului în prima instanță și era convinsă că nu va fi afectată eventual printr-o hotărâre judecătorească, or în cazul în care așteptările acesteia, materializate printr-o cerere de încetare a procesului, nu au fost satisfăcute, ba chiar ignorate, ultima avea dreptul de a contesta, în termenul stabilit de lege, soluția defavorabilă emisă în privința ei.

Reținând cele constatate, precum și obligația părților și participanților la proces de a se folosi cu bună-credință de drepturile procedurale, Luchian Vera urma să depună cererea de apel în conformitate cu exigențele legii în termenul stabilit de lege.

Completul subliniază că în materie civilă Convenția nu garantează un drept de recurs, dar că o eventuală procedură de examinare a admisibilității acestuia face incident articolul 6 (a se vedea, inter alia, Erik ØVLISEN vs. Danemarca, hotărârea din 30 august 2006, sau Kukkonen vs. Finlanda (nr. 2), hotărârea din 13 ianuarie 2009, § 24).

În același context, un stat care dispune de astfel de instanțe de recurs are obligația să se asigure că justițiabilii se bucură de principiile unui proces echitabil garantate de art. 6 alin. (1), în special de dreptul de acces la o instanță, de dreptul de a fi audiat (a se vedea, inter alia, Lebedinschi vs. Republica Moldova, hotărârea din 16 septembrie 2015, § 32).

Cu privire la primul aspect, instanța de recurs observă că, în proceduri civile, o persoană poate cu greu să conceapă preeminența dreptului fără existența posibilității de acces la instanțele de judecată (a se vedea, Golder vs. the United Kingdom, hotărâre din 21 ianuarie 1975; Z and Others vs. the United Kingdom, hotărâre din 10 mai 2001; și Kreuz vs. Poland, hotărârea din 19 iunie 2001).

Totuși, „dreptul la o instanță” nu este absolut. Acesta poate fi, prin natura sa, supus limitărilor, deoarece dreptul de acces, prin sine, cere reglementare din partea statului. Garantând părților în litigiu un drept efectiv de acces la o instanță care să hotărască asupra „drepturilor și obligațiilor lor cu caracter civil”, articolul 6 § 1 acordă statului dreptul de a alege liber mijloacele care să fie utilizate în acest scop.

În acest sens, Curtea Europeană a statuat că restricția impusă accesului la o instanță judecătorească sau un tribunal nu va fi compatibilă cu articolul 6 § 1, decât dacă aceasta urmărește un scop legitim și există o proporționalitate rezonabilă între mijloacele folosite și scopul legitim urmărit (a se vedea, *Tinnelly & Sons Ltd and Others și McElduff and Others vs. the United Kingdom*, hotărârea din 10 iulie 1998).

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție atestă că, soluția emisă de către instanța de apel este una întemeiată legal și în corespundere cu circumstanțele cauzei, or argumentele și probele invocate în susținerea cererii de recurs sunt contrare legislației procesuale și lipsite de relevanță.

Concluzionând cele expuse, Colegiul ajunge la concluzia că cererea de recurs împotriva încheierii din 25 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, urmează a fi respinsă cu menținerea încheierii instanței de apel.

Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 427 lit. a), art. 428 ale Codului de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul depus de Luchian Vera, reprezentată de avocatul Chirica Iurie.

Se menține încheierea din 25 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău emisă în cadrul cauzei civile intentate la cererea de chemare în judecată depusă de ÎMGFL ”Nr. 23” în procedura falimentului împotriva Luchian Verei cu privire la încasarea datoriei.

Decizia este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Maria Ghervas